

Anna Enochsson
Handläggare
033 357055Justitiedepartementet
Grundlagsenheten

Borås Stads remissyttrande över Remiss: Säkerhet och tillgänglighet vid val

Ju2022/00209

Beslut

Borås Stad tillstyrker remissen.

Ärendet i sin helhet

Borås Stad har fått möjligheten att yttra sig över remissen ”Säkerhet och tillgänglighet vid val” som innehåller slutbetänkandet efter 2020 års valutredning. Kommunstyrelsen har remitterat ärendet till Valnämnden, Lokalförordningsnämnden, Sociala omsorgsnämnden samt för inhämtande av synpunkter från avdelningen, Centrum för kunskap och säkerhet, CKS.

Remissen har besvarats utifrån nämndernas respektive ansvarsområden.

Valutredningen berör valsystemet och behovet av en översyn inför kommande val. Fokus handlar om otillbörlig påverkan på väljarna vid röstningsförfarandet, ordning och säkerheten i vallokaler, gruppröstning samt avskärmning av valsedelställen.

I slutbetänkandet har det bland annat redogjorts för utpekat ansvar för samordningen av säkerhetsfrågor i valadministrationen, rutin för samordning och rapportering av incidenter i samband med val och valobservatörernas roll. Det har även angetts förslag på åtgärder som kan förbättra för väljare med svårigheter att med nuvarande röstningsförfarande använda sin rösträtt samt personröstning för personer med synnedsättningar och inte röja valhemligheten.

Borås Stad ser positivt på förslaget gällande att Valmyndigheten får det övergripande ansvaret för säkerhetsfrågorna och att detta centraliseras gör det lättare för kommunerna att arbeta likvärdigt med säkerhet tillsammans med myndigheterna. En utvärdering efter valet 2022 som framgår i förslaget låter också gynnsamt inför kommande val för att ha framgångsrika arbetssätt och förbättra samordningen. Valmyndigheten föreslås också få ansvaret för samordning och rapportering av incidenter samt förfoga över en rutin och detta kommer klargöra för valadministrationen vad som ska rapporteras och inte. Det

låter även klokt att statistikinsamling sker på eventuella incidenter så kommunerna kan utbildas och få information för att motverka att dessa förekommer till nästkommande val.

Borås Stad ser det gynnsamt att det regleras i lagstiftningen beträffande rapporteringsskyldighet för att tydliggöra vikten av incidentrapportering som tidigare enbart antecknats i valprotokollen som upprättats i valdistrikten. Förslagen gällande tillgänglighet vid valen är positiva och förenklar Valnämndens arbete med tillgängliga vallokaler. Det kommer tydliggöras utifrån utredningens förslag att Valmyndigheten kommer få upprätthålla en vägledning med samlade regler och rekommendationer för tillgänglighet vid val. I tidigare val har det blivit missvisande för Valnämnden då flertalet myndigheter skickat olika informationsmaterial. Valnämnden kommer att vid allmänna valen 2022 ha förstöringsglas tillhanda vid valsedelställen samt extra belysning då en reflektion gjordes vid 2019 att avskärmningarna försämrade ljusinsläppen avsevärt. Detta är i linje med det förslag som återspeglas i slutbetänkandet och vid kommande val är det större fokus på tillgängliga lokaler.

Stadsledningskansliet avdelning Centrum för kunskap och säkerhet (CKS) ser positivt på de förslag som tas upp i remissen gällande säkerhet.

Vad gäller de delar av remissen som berör kommuners ansvar, är dessa i enlighet med hur Borås Stad redan idag arbetar med säkerheten och säkerhetsfrågorna inför och under val. Säkerhetsskyddsanalys och andra relevanta skydds- och beredskapsåtgärder pågår kontinuerligt men intensifieras under valåret. Som exempel är ökade insatser för att höja säkerheten för förtroendevalda inför valåret, samt en utbildningssatsning för valarbetare inom hot och våld och sabotage samt olika former av otillåten- och otillbörlig påverkan.

Kommunikationssamverkan pågår inom flera förvaltningar i staden för att motverka desinformation som kan hota valets legitimitet.

Borås Stad ställer sig bakom förslaget till revidering av säkerhet och tillgänglighet vid val specifikt gällande tillgänglighet. Förslaget med förändringar – säkerhet och tillgänglighet vid val, i sin helhet bidrar till förbättra möjligheter för väljargrupper med svårighet att med nuvarande röstningsförfarande utnyttja sin rösträtt vid val. Följande förslag förespråkas, att kommunerna ska lämna tillgänglighetsuppgifter till Valmyndigheten, att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare. Tillgängligheten omfattar lokaler för röstmottagning, röstningsförfarandet och information till väljarna. Gällande ändringar som handlar om ambulerande röstmottagare berörs väljare som använder sig av PostNords lantbrevbärare, väljare som är placerade i polisarrest, och väljare som är placerade på särskilt ungdomshem eller LVM-hem eller annan vårdinrättning som begränsar väjarens möjligheter att rösta i en röstningslokal får lämna sina valsedlar till ambulerande röstmottagare. Det är bra att dessa läggs till och tydliggör vilka som omfattas av rätt till ambulerande röstmottagning.

Borås Stad tillstyrker remissen och förslagen stämmer överens med kommande arbetssätt inom valadministrationen inför allmänna valen 2022.

KOMMUNSTYRELSEN

Ulf Olsson
Kommunstyrelsens ordförande

Svante Stomberg
Stadsdirektör